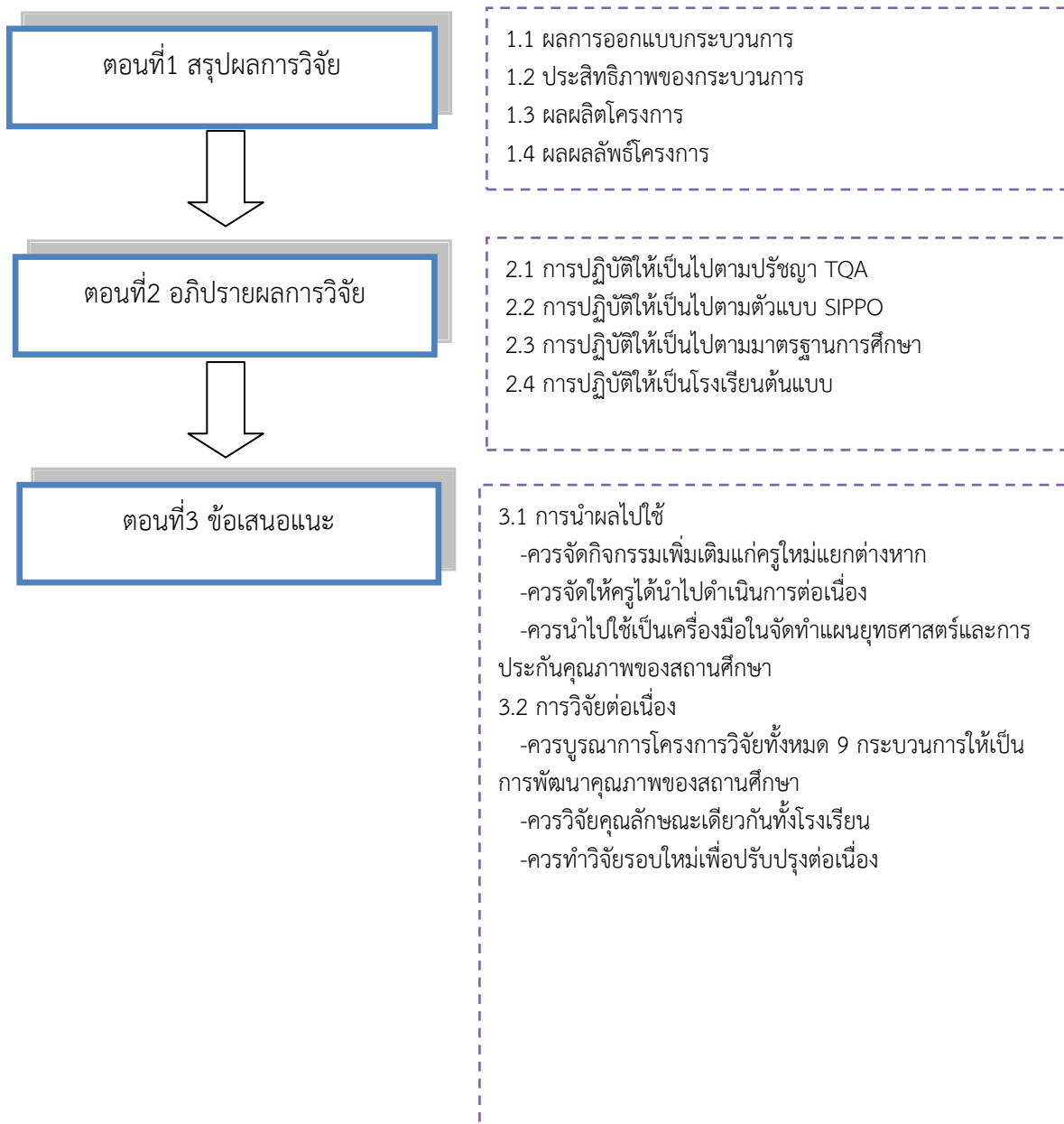

บทที่ 5

สรุปผลโครงการ อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

เมื่อดำเนินการวิจัยเสร็จเรียบร้อยแล้ว นักวิจัยสามารถสรุปผลการดำเนินงานโครงการวิจัยและพัฒนาโรงเรียนต้นแบบด้านการจัดการชั้นเรียนสู่ความเป็นเลิศ ตามหลักปรัชญาการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร ได้ดังนี้

การสรุปผลโครงการ

ตอนที่1 สรุปผลการพัฒนากระบวนการจัดการนวัตกรรมในชั้นเรียน

จากการออกแบบกระบวนการจัดการนวัตกรรมในชั้นเรียนและตรวจสอบประสิทธิภาพของกระบวนการที่ออกแบบขึ้นพบว่า

1.กระบวนการจัดการนวัตกรรมในชั้นเรียน

กระบวนการจัดการนวัตกรรมในชั้นเรียนของครู สถานศึกษาชั้นพื้นฐานประกอบด้วย 1 กระบวนการหลัก(QBP) 5 กระบวนการย่อย(QWP) 11 ขั้นตอน 4 ตัวชี้วัด และ 13 แบบฟอร์มมีรายละเอียดดังนี้

1.1 กระบวนการหลัก(QBP: Quality Business Process) 1 กระบวนการ คือกระบวนการจัดการงานนวัตกรรมในชั้นเรียน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือขั้นวางแผน มี 1 ขั้น 1 ตัวชี้วัด ขั้นดำเนินการ มี 6 ขั้น 1 ตัวชี้วัด ขั้นตรวจสอบ มี 3 ขั้น 1 ตัวชี้วัดและขั้นนำไปใช้งาน มี 1 ขั้น 1 ตัวชี้วัด รวมทั้งหมดมีทั้งสิ้น 12 ขั้น และ 4 ตัวชี้วัด

1.2 กระบวนการย่อย(QWP: Quality Work Process) จากกระบวนการหลัก(QBP) ข้างต้นสามารถนำมาเขียนเป็นกระบวนการย่อย(QWP)ได้เป็น 5 กระบวนการ คือ QWP1 กระบวนการเสนอโครงการจัดการนวัตกรรมในชั้นเรียน มี 4 ขั้นตอน 13 กิจกรรม 4 แบบฟอร์ม QWP2 การตรวจสอบผลการพัฒนาคุณลักษณะ มี 1 ขั้นตอน 5 กิจกรรม 1 แบบฟอร์ม QWP3 การเขียนรายงานผลการวิจัย มี 2 ขั้นตอน 4 กิจกรรม 2 แบบฟอร์ม QWP4 การตรวจสอบกระบวนการ มี 3 ขั้นตอน 5 กิจกรรม 3 แบบฟอร์ม และ QWP5 การจัดทำรายงานผลวิจัยและเผยแพร่ มี 1 ขั้นตอน 5 กิจกรรม 4 แบบฟอร์ม รวมทั้งหมดมีทั้งสิ้น 11 ขั้นตอน 30 กิจกรรมและ 15 แบบฟอร์ม

1.3 ขั้นตอนการปฏิบัติงาน(WI : Work Instruction) การในกระบวนการย่อยทั้งหมดจำแนกออกได้เป็น 11 ขั้นตอน ประกอบด้วย (1)ขั้นศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรม (2)ขั้นการคัดเลือกนวัตกรรม (3)ขั้นทบทวนทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรม (4)ขั้นการออกแบบและการสร้างนวัตกรรม (5)ขั้นการทดลองใช้นวัตกรรม (6)ขั้นการหาประสิทธิภาพนวัตกรรม (7)ขั้นการปรับปรุงนวัตกรรม (8)ขั้นการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างขั้นตอนการปฏิบัติกับมาตรฐานการศึกษา (9)ขั้นการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างขั้นตอนกระบวนการทั้งหมด (10)ขั้นการตรวจสอบเหมาะสมของขั้นตอนพัฒนานวัตกรรม (11) ขั้นเสนอเอกสารรายงานผลการพัฒนานวัตกรรม

1.4 ตัวชี้วัดหลัก(KQI : Key Quality Indicator) ในกระบวนการย่อย 5 กระบวนการ มีตัวชี้วัดหลักกำกับ 4 ตัวคือ(ก)ครูสำรวจทฤษฎีและคัดเลือกนวัตกรรมที่นำมาใช้พัฒนาได้ (ข)ครูสร้างนวัตกรรมได้อย่างน้อย 1 ขั้น (ค)ครูตรวจสอบประเมินคุณภาพของนวัตกรรมได้ และ(ง)ครูสรุปผลการสร้างและเผยแพร่

1.5 แบบฟอร์ม 13 รายการ ได้แก่ FORM701 แบบรายงานการศึกษาเอกสาร FORM 702 แบบการคัดเลือกนวัตกรรม FORM 703 แบบรายงานผลการทบทวนทฤษฎีนวัตกรรม FORM704 แบบรายงานการออกแบบนวัตกรรม FORM 705 แบบรายงานการทดลองใช้นวัตกรรม FORM 706 แบบรายงาน

ประสิทธิภาพนวัตกรรม FORM 707 แบบรายงานการปรับปรุงนวัตกรรม FORM 708 แบบตรวจสอบความสอดคล้องของขั้นตอนการปฏิบัติกับมาตรฐานการศึกษาด้านครู FORM 709 แบบตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างกระบวนการทั้งหมด FORM 7010 แบบตรวจสอบความเหมาะสมของขั้นตอนพัฒนานวัตกรรม FORM 9011 แบบรายงานผลการพัฒนานวัตกรรม FORM 7012 แบบปกเอกสารรายงาน และ FORM 7013 แบบอนุมัติรายงาน

2. ประสิทธิภาพของกระบวนการ

ประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการนวัตกรรมในชั้นเรียนที่พัฒนาขึ้น ตรวจสอบได้จาก

2.1 ครูส่งเอกสารรายงานผลการปฏิบัติงานตามกระบวนการทั้งหมด จำนวน 19 คนและส่งครบทั้งสี่กระบวนการ 4 คน จึงได้รายงานผลการปฏิบัติงานตามกระบวนการจัดการนวัตกรรมในชั้นเรียนจำนวน 10 เล่ม และรายงานการวิจัยในชั้นเรียน 2 เล่ม

2.2 เอกสารรายงานผลการปฏิบัติงานตามกระบวนการของครูได้เสนอ(1)คุณลักษณะผู้เรียนที่เลือกพัฒนา จำนวน 4 รายการคือ ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการวางแผนและการดำเนินงาน การสรุปความคิดจากเรื่องทีอ่านฟังดูและสื่อสาร และทักษะการเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม (2)นวัตกรรมที่เสนอมาใช้พัฒนาจำนวน 5 รายการคือ การออกแบบการเรียนรู้แบบ backward design การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน นิทานพื้นบ้าน การสอนแบบออนไลน์ และวิธีสอนแบบ PBL (3)เสนอการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะมี 1 รายการคือแผนการจัดการเรียนรู้ และเสนอผลการพัฒนาคุณลักษณะพบว่าบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้เป็นส่วนมาก

2.3 กระบวนการจัดการนวัตกรรมในชั้นเรียนที่เสนอมีค่าประสิทธิภาพในระดับมากทุกขั้นตอน คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.00-4.31 และส่วนเบี่ยงเบนอยู่ระหว่าง 0.7250-0.2774 ส่วนในการจัดประชุมกลุ่มย่อย ครูมีความต้องการจะได้ตัวอย่างที่ชัดเจนเพิ่มเติม

2.4 คู่มือกระบวนการจัดการนวัตกรรมในชั้นเรียนที่เสนอมีความเหมาะสมในระดับมากทุกรายการ คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.69-4.15 ส่วนเบี่ยงเบนอยู่ระหว่าง 0.2774-0.6304 โดยมีความต้องการจะได้รายการตัวชี้วัดเพิ่มเติมและเพิ่มมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยให้ชัดเจนมากขึ้น

2.5 กระบวนการจัดการนวัตกรรมในชั้นเรียน มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อ 7.3และ7.4 มีความสอดคล้องกับกระบวนการอื่นคือกระบวนการที่ 6-9 และขั้นตอนของกระบวนการมีความเหมาะสมทั้งหมด 11 ขั้นตอน

3. ผลผลิตของโครงการ

3.1 จากการออกแบบกระบวนการ ผู้วิจัยได้จัดทำเป็นเอกสารโครงการ 3 รายการ คือ (ก) คู่มือกระบวนการจัดการนวัตกรรมในชั้นเรียน 1 เล่ม (ข)เอกสารตัวอย่างการเขียนรายงานผลโครงการจัดการนวัตกรรมในชั้นเรียน 1 เล่ม และ(ค)เอกสารแนะนำการเขียนเอกสารรายงานการจัดการนวัตกรรมในชั้นเรียน 1 เล่ม

3.2 จากผลการปฏิบัติงานตามกระบวนการ ครูเข้าร่วมประชุมปฏิบัติการกับโครงการ จำนวน 8 ครั้ง ครูได้รับการอบรมเรื่องการพัฒนาบทเรียน 3D pop-up 1 ครั้ง และครูได้รับคัดเลือกให้ได้รับรางวัลผลงานที่เป็นแบบอย่าง ระดับบุคคล 4 คนจาก 4 โรงเรียน และระดับโรงเรียน 1 แห่ง

3.3 จากผลการปฏิบัติงานตามกระบวนการ ครูได้จัดทำเอกสารประกอบการปฏิบัติงานตามกระบวนการขึ้นมา 2 รายการ คือ(ก)รายงานผลการปฏิบัติงานตามกระบวนการ 1 เล่ม (ข)รายงานการจัดการนวัตกรรมในชั้นเรียน 1 เล่ม

3.4 ในการดำเนินงานโครงการนี้ ผู้วิจัยได้นำไปจัดทำเป็นรายงานผลโครงการ 3 รายการ คือ (ก) รายงานผลโครงการวิจัยและพัฒนาโรงเรียนต้นแบบด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ จังหวัดสมุทรสงคราม : กรณีกระบวนการจัดการการวิจัยในชั้นเรียน 1 เล่ม (ข)รายงานการวิจัยในชั้นเรียนของครูที่เป็นแบบอย่างที่ดี 1 เรื่อง และ(ค)กรณีศึกษาของโรงเรียนต้นแบบที่มีกระบวนการบริหารจัดการโครงการวิจัยดีเด่น 1 แห่ง

4.ผลลัพธ์ของโครงการ

4.1 กระบวนการจัดการนวัตกรรมในชั้นเรียนที่ออกแบบไว้ (1)จะทำให้ครูสามารถจัดการชั้นเรียนได้ตรงตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 7 (2)จะทำให้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพผู้เรียนสูงขึ้น และ(3)จะทำให้โรงเรียนเป็นโรงเรียนต้นแบบด้านการจัดการชั้นเรียนสู่ความเป็นเลิศได้ ในระดับมากทั้งสามรายการ

4.2 การปฏิบัติงานตามกระบวนการที่ออกแบบไว้ ทำให้(ก)ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการนวัตกรรมในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอน 11 ขั้นตอน (ข)ครูทำรายงานการจัดการนวัตกรรมในชั้นเรียน 1 เล่ม (ค)ครูนำผลการจัดการนวัตกรรมไปพัฒนาผู้เรียนได้อย่างน้อย 1 คุณลักษณะ และ (ง)ครูมีการเผยแพร่ผลการจัดการนวัตกรรมในชั้นเรียน 1 เล่ม

4.3 จากการปฏิบัติงานตามกระบวนการ (ก)สิ่งที่ได้รับจากโครงการนี้ คือครูได้รับความรู้ทางการจัดการนวัตกรรม นำความรู้ไปใช้งานและไปเผยแพร่ความรู้ที่ได้รับ (ข)สิ่งที่ชอบมากที่สุดในการจัดโครงการครั้งนี้ คือครูได้ความรู้ทางการจัดการนวัตกรรมอย่างเป็นขั้นเป็นตอนและสามารถนำไปใช้ได้จริงในชั้นเรียนและกับอาชีพครู (ค)หากให้คะแนนการจัดโครงการจาก 1-10 ครูจะให้คะแนน 9 จาก 10 คะแนน (ง)หากการจัดโครงการครั้งนี้อีก ครูอยากให้เพิ่มเติมในเรื่อง(1)ปรับปรุงเอกสารให้เพิ่มเติมเนื้อหาบางเรื่องและ (2)จัดทำตัวอย่างที่ชัดเจน

ตอนที่2 อภิปรายผลการวิจัย

2.1 การออกแบบกระบวนการให้เป็นไปตามหลักปรัชญาการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร

การออกแบบกระบวนการจัดการงานวิจัยในชั้นเรียนได้ดำเนินการตามหลักปรัชญาการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร(TQM) คือ ถือว่าโรงเรียนเป็นองค์กรต้องมีการดำเนินการบริหารจัดการทั่วทั้งโรงเรียน และมีการปรับปรุงโดยใช้กระบวนการ PDCA จึงได้ออกแบบให้สัมพันธ์กับกระบวนการบริหารสถานศึกษาอื่นอีก 8 กระบวนการ คือ 5 กระบวนการบริหารโรงเรียนหลักของผู้บริหาร(QBP1)กับ 4 กระบวนการจัดการชั้นเรียนหลักของครู(QBP2)

ในส่วนของการดำเนินการให้สัมพันธ์กระบวนการจัดการชั้นเรียนของครู 4 กระบวนการนั้น ผู้วิจัยได้ออกแบบให้เป็นกระบวนการหลัก(QBP2)หนึ่งกระบวนการ คือกระบวนการจัดการชั้นเรียนของครู ที่มี 4 กระบวนการย่อย คือ(ก)กระบวนการแรก เริ่มต้นจากการค้นหาคุณลักษณะที่ต้องการพัฒนาคือครูเลือกคุณลักษณะที่มีปัญหามากที่สุดของชั้นเรียนมาดำเนินการพัฒนา ก่อน (ข)กระบวนการที่สอง เป็นการพัฒนานวัตกรรมขึ้นมาใช้พัฒนาคุณลักษณะที่เลือกไว้ คือแสวงหานวัตกรรมที่เหมาะสมมาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่เลือกไว้ (ค)กระบวนการที่สาม เป็นการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะที่ต้องการพัฒนาด้วยนวัตกรรมที่จัดทำขึ้นคือจัดกิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะนั้นด้วยนวัตกรรมที่เลือกแล้ว จนไปถึง(ง)กระบวนการที่สี่ เป็นการตรวจสอบผลการพัฒนาคุณลักษณะโดยใช้การวิจัยในชั้นเรียน คือตรวจสอบคุณลักษณะที่พัฒนานั้นกับค่าเป้าหมาย

แต่ในส่วนของการดำเนินการให้สัมพันธ์กับกระบวนการบริหารสถานศึกษาอีก 5 กระบวนการนั้น ผู้วิจัยยังไม่ได้ออกแบบให้เป็นกระบวนการหลัก(QBP1) เช่นเดียวกับกระบวนการแรก(QBP2) แต่ก็ออกแบบให้มีการเชื่อมโยงกันโดยผ่านขั้นตอนของกระบวนการแรกของกระบวนการจัดการชั้นเรียน โดย(ก)ออกแบบให้กระบวนการแรกคือการค้นหาคุณลักษณะที่ต้องการพัฒนา ที่กำหนดให้ครูต้องเลือกคุณลักษณะที่มีปัญหาที่สุดของชั้นเรียนมาดำเนินการพัฒนา ก่อนนั้น โดยต้องมีการวิเคราะห์แผนยุทธศาสตร์ การวิเคราะห์ผลการประกันคุณภาพ และการวิเคราะห์ผู้เรียน (ข)ออกแบบให้กระบวนการที่สองคือการพัฒนานวัตกรรมขึ้นมาใช้พัฒนาคุณลักษณะที่ต้องการ ที่กำหนดให้ครูต้องแสวงหานวัตกรรมที่เหมาะสมมาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่เลือกไว้ นั้น โดยต้องมีการวิเคราะห์แผนยุทธศาสตร์ การวิเคราะห์การประกันคุณภาพ และการวิเคราะห์ผู้เรียน (ค)ออกแบบให้กระบวนการที่สามคือการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะที่ต้องการพัฒนาด้วยนวัตกรรมที่จัดทำขึ้น ที่กำหนดให้ครูต้องจัดกิจกรรมคุณลักษณะนั้นด้วยนวัตกรรมที่เลือกแล้ว โดยต้องมีการวิเคราะห์แผนยุทธศาสตร์ การวิเคราะห์การประกันคุณภาพ และการวิเคราะห์ผู้เรียน (ง)ออกแบบกระบวนการที่สี่คือการตรวจสอบผลการพัฒนาคุณลักษณะโดยใช้การวิจัยในชั้นเรียน ที่กำหนดให้ครูต้องตรวจสอบคุณลักษณะที่พัฒนานั้นกับค่าเป้าหมาย โดยต้องมีการวิเคราะห์แผนยุทธศาสตร์ การวิเคราะห์การประกันคุณภาพ และการวิเคราะห์ผู้เรียน

2.2 การปฏิบัติให้เป็นไปตามตัวแบบการจัดการศึกษาแบบ SIPPO

การออกแบบกระบวนการจัดการงานวิจัยในชั้นเรียนได้ดำเนินการตามตัวแบบการจัดการศึกษาแบบ SIPPO ที่ต้องพิจารณาถึง Stakeholder (S) ระดับประเทศได้แก่สำนักงานมาตรฐานและรับรองคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และระดับกระทรวงศึกษาธิการได้แก่สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน Input (I) ระดับสถานศึกษาได้แก่ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาที่ผ่านมา และระดับชั้นเรียนได้แก่ผลการประเมินคุณภาพของนักเรียนเป็น

รายบุคคล Process (P) หมายถึง กระบวนการออกแบบกระบวนการใหม่ 6 ขั้นตอน Product (P) ได้แก่ คู่มือกระบวนการและประสิทธิภาพของกระบวนการ และ Outcome (O) ได้แก่ ระดับสถานศึกษาได้แก่ ผลสำเร็จในการประเมินคุณภาพการศึกษารอบใหม่ และระดับชั้นเรียนได้แก่ผลการประเมินคุณภาพของ นักเรียนเป็นรายบุคคลรอบใหม่

2.3 การปฏิบัติให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การออกแบบกระบวนการจัดการนวัตกรรมการเรียนได้ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 7 ข้อ 7.4 ที่ว่า ‘ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีเหมาะสมผนวกกับการ นำบริบทและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้’ โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ คือ(ก)ครูมีการศึกษาค้นคว้า แสวงหาความรู้และมีความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมในชั้นเรียน(ข)ทำนวัตกรรมในชั้นเรียนอย่างน้อยปีละ 1 ชิ้นในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ตนรับผิดชอบ (ค)ผลงานเป็นแบบอย่างที่ดีและสามารถให้คำแนะนำ ชี้แนะแก่ผู้อื่นได้ (ง)นำผลจากการพัฒนานวัตกรรมในชั้นเรียนไปแก้ปัญหาและหรือพัฒนาผู้เรียน (จ)มีการเผยแพร่ผลการพัฒนานวัตกรรมและมีการแก้ปัญหาและหรือพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง (ฉ)ส่งเสริมผู้เรียนจนได้รับรางวัลระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขึ้นไป (ช)ครูปฏิบัติงานสอนตามกลุ่มสาระที่ได้รับมอบหมายครบตามเวลาที่กำหนด

2.4 การปฏิบัติให้เป็นไปตามตัวชี้วัดหลักของกระบวนการ

กระบวนการจัดการนวัตกรรมการเรียนกำหนดให้บรรลุตัวชี้วัดหลัก 4 ตัวคือ(ก)ครูมีทฤษฎีและสามารถคัดเลือกนวัตกรรมที่นำมาใช้ในการพัฒนาและวิธีวัด (ข)ครูสร้างนวัตกรรมได้ (ค)ครูตรวจสอบประเมินคุณภาพของนวัตกรรม และ(ง)ครูสรุปและเผยแพร่การสร้างนวัตกรรม

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

2.1 การนำผลไปใช้

- ควรจัดกิจกรรมเพิ่มเติมแก่ครูใหม่แยกต่างหาก (ครูใหม่ยังไม่เข้างานในสถานศึกษา)
- ควรจัดกิจกรรมตั้งแต่ต้นปี ร่วมกันทั้งผู้บริหารและครู (บ่นว่าเวลาน้อย)
- ควรดำเนินการทั้งโรงเรียน เป็นแผนยุทธศาสตร์ (ให้ทั่วทั้งองค์กร)
- ควรเชื่อมโยงกับโครงการ 1-5 ให้ชัดเจนและมีแผนงานโครงการที่เป็นรูปธรรม (บูรณาการ)
- ควรมีเกณฑ์ระดับอนุบาล (รร.มีระดับอนุบาลด้วย)
- ควรมีส่วนร่วมจากเขตพื้นที่และผู้บริหารโรงเรียน (ได้รับรู้ เข้ามามีส่วนร่วมและร่วมมือน้อย)
- ควรทำ workshop เป็นกลุ่มโรงเรียนรายกลุ่มสาระ

2.2 การวิจัยต่อเนื่อง

- ควรบูรณาการโครงการวิจัยทั้งหมด 9 กระบวนการ (พัฒนาคุณภาพทั้งสถานศึกษา)
- ควรวิจัยคุณลักษณะเดียวกันทั้งโรงเรียน (ทำไปพร้อมๆกันและสร้างจุดเน้นสถานศึกษา)
- ควรทำวิจัยรอบใหม่ ต่อเนื่องหลายๆรอบเพื่อให้ได้กระบวนการที่เป็นมาตรฐาน(เกิดเป็นกระบวนการต้นแบบ)